

Plan Odnowy Miejscowości Stanisławowo na lata 2015-2020

Wrocław – Wrzesień, 2014

Spis treści

Wstęp

Plan Odnowy Miejscowości to dokument strategiczny, niezwykle istotny z punktu widzenia rozwoju najmniejszych jednostek administracyjnych, czyli sołectw bądź nawet pojedynczych wsi. Jego waga wynika jednak nie tylko z faktu, że wykorzystuje się go przy aplikowaniu o środki unijne (a jak wiadomo, w związku z nową perspektywą finansową, jest to temat szczególnie aktualny).

Programowanie rozwoju lokalnego to sprawa bardzo ważna, a przede wszystkim skomplikowana. Wszystkie jednostki funkcjonują w warunkach ogromnej konkurencji, a jednocześnie zmuszone są reagować na ciągle zmieniające się warunki otoczenia. Stąd tak istotne jest, aby wszelkie dokumenty strategiczne, a więc również Plany Odnowy Miejscowości, były na bieżąco aktualizowane i uwzględniały właśnie te zmieniające się okoliczności zewnętrzne i wewnętrzne. Tylko w takiej sytuacji władze lokalne będą w stanie wykorzystać pojawiające się szanse rozwojowe i zapobiec (lub przynajmniej znacząco ograniczyć) zagrożeniom.

Poza znaczeniem czysto finansowym, Plany Odnowy Miejscowości spełniają funkcję integracyjną, sprzyjają budowie tożsamości lokalnej oraz poczuciu współodpowiedzialności za swoje miejsce. Należy zatem podkreślić, że Plan Odnowy Miejscowości Stanisławowo ma charakter partycypacyjny i tworzony był przy szerokim i aktywnym udziale mieszkańców miejscowości. To bowiem mieszkańcy najlepiej znają swoją miejscowość, są w stanie określić jej niedostatki oraz atuty, a jednocześnie tylko w taki sposób można było zagwarantować, że dokument będzie odpowiadał rzeczywistości na ich potrzeby.

1. Charakterystyka miejscowości

Stanisławowo to miejscowość położona w powiecie wrześnińskim w odległości ok. 9 km na północny-wschód od Wrześni.

Ryc. 1 Położenie Stanisławowa na tle gminy Września.
Źródło: <https://www.google.pl/maps/>

Liczba mieszkańców Stanisławowa utrzymuje się właściwie na stałym poziomie. Wzrost można było zaobserwować jedynie w latach 2004-2008, kiedy we wsi przybyło 9 osób. Od 2008 roku odnotowano natomiast 10%-wy spadek liczby mieszkańców sołectwa, co wynikać może z położenia relatywnie dalekiego względem głównych dróg regionu (droga nr 15, droga nr 92, autostrada A2).

Tab. 1 Liczba mieszkańców Stanisławowa w latach 2004-2013.

2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013
115	123	123	122	124	119	119	118	114	112

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Urzędzie Miasta i Gminy Września.

Stanisławowo jest zaopatrywane w wodę dzięki Stacji Uzdatniania Wody w Otocznej. W latach poprzednich część wioski korzystała również z SUW we Wrześni. Sołectwo nie posiada natomiast podłączenia do sieci kanalizacyjnej.

Przez wieś biegnie droga powiatowa nr 2162P, prowadząca z Witkowa do Wrześni. Jest to droga kategorii Z, a odcinek w Stanisławowie liczy 6,94 km. Ponadto wieś połączona jest z innymi miejscowościami kilkoma drogami gminnymi:

- 411524P Sędziwojewo - Stanisławowo; droga kategorii L o długości 4,22 km, średniej szerokości 5 m i nawierzchni bitumicznej;
- 411530P Wódki - Stanisławowo; droga kategorii L o długości 2,58 km; występujące rodzaje nawierzchni to: tłuczniowa (na odcinku 1,22 km), brukowa (0,8 km) i bitumiczna (0,56 km);
- 411528P Szemborowo-Stanisławowo; droga kategorii L o długości 1,25 km, szerokości 4,4 m i nawierzchni bitumicznej.

W samym Stanisławowie biegnie też gminna droga nr 411559P, której przebieg nie przekracza granicy miejscowości. Jest to również droga kategorii L, o długości 850 m, szerokości jezdni 3,1 m i nawierzchni bitumicznej.

PKS w Gnieźnie Sp. z o.o. zapewnia mieszkańcom Stanisławowa połączenia autobusowe z Gniezmem, Witkowem i Wrześnią. Wszystkie kursy są jednak realizowane w dni robocze.

Przez Stanisławowo biegnie trasa Rodzinnego Rajdu Rowerowego, który jest organizowany każdego roku w czasie majówki. Udział w zawodach bierze nawet ok. 5 tys. osób.

Wśród ciekawych obiektów zabytkowych i historycznych w Stanisławowie należy wymienić szkołę oraz zespół dworski. Szkołę wybudowano pod koniec XIX w., jest to budynek murowany. Zespół dworski stanowi własność Agencji Nieruchomości Rolnych Skarbu Państwa, a wcześniej Zakładu Rolnego w Sokołowie. Składał się z budynków murowanych, w tym stodoły z lat 1910-1915, stodoły z 1882 r., magazynu zbożowego z 1938 r. i parku krajobrazowego. Całość otoczona była ogrodzeniem z przełomu XIX i XX w. z bramą wjazdową. Folwark znajduje się w bardzo złym stanie technicznym i w zasadzie nie uda się go już uratować.

Ryc. 2 Park dworski w Stanisławowie - brama wjazdowa.

Źródło: <https://www.google.pl/maps>

Na terenie Stanisławowa znajduje się również lipa drobnolistna "Anielka", która została wpisana do rejestru pomników przyrody - nr ewid. 524. Status ten uzyskała w drodze Zarządzenia Wojewody Poznańskiego nr 54/86 (z 31. 12. 1986 r.) z dniem 14. 01. 1987 roku. Obwód drzewa wynosi 285 cm, wysokość 18 m. Lipa znajduje się po lewej stronie bramy wjazdowej do parku, na działce nr 81. Park, w którym rośnie wspomniana lipa, zajmuje powierzchnię 2,84 ha.

Ryc. 3 Lipa drobnolistna w parku wiejskim w Stanisławowie.

Źródło: <http://slideplayer.pl/>

W sołectwie w latach 2009 – 2013 wzrosła liczba osób bezrobotnych z 7 do 11 osób. Na terenie Stanisławowa zarejestrowano zaledwie 3 podmioty prowadzące działalność gospodarczą, działające w rolnictwie, budownictwie oraz produkcji mebli. Natomiast według Krajowego Rejestru Sądowego na terenie wsi nie funkcjonuje natomiast żadne przedsiębiorstwo posiadające osobowość prawną.

Tab. 2 Liczba bezrobotnych w Stanisławowie.

2009	2010	2011	2012	2013
7	8	12	10	11

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych uzyskanych w Powiatowym Urzędzie Pracy we Wrześni.

Uczniowie z terenu wsi - zgodnie z granicami obwodów szkolnych -uczęszczać powinni do Samorządowej Szkoły Podstawowej w Otocznej, tamtejszego Gimnazjum (tworzą Zespół Szkół) bądź Gimnazjum z Oddziałami Przystosobającymi do Pracy we Wrześni. Gmina organizuje dowozy uczniów szkoły podstawowej do i ze szkoły - w tym wypadku ze Stanisławowa dowożone jest jedno dziecko do Otocznej, troje do Gutowa Wielkiego¹.

Ryc. 4 Świetlica wiejska w Stanisławowie (stan: 2012 rok).

Źródło: <https://www.google.pl/maps>

1 http://bip.wrzesnia.pl/strona-7567-Rocznik_2007_ZARZADZENIE_NR_2332007.html.

Mieszkańcy mogą korzystać ze świetlicy wiejskiej, która dawniej była budynkiem tutejszej szkoły. W 2012 r. budynek przeszedł gruntowny remont: wymieniono poniemiecką podłogę, założono izolację, ocieplono go styropianem, pomalowano ściany wewnątrz oraz wymieniono drzwi wejściowe. Całość kosztowała ok. 16 tys. zł. Gmina odkupiła fragment nieruchomości mieszkalnej i obecnie w jednej części budynku znajduje się jeden lokal mieszkalny.

2. Inwentaryzacja zasobów służących odnowie miejscowości

Każda jednostka terytorialna, w tym także wieś czy sołectwo opiera swój rozwój na posiadanych zasobach, które je wyróżniają i mogą stanowić potencjał dla kreowania działań w zakresie odnowy czy rewitalizacji. Diagnoza przeprowadzona na rzecz sołectwa pozwoliła zagregować zasoby w trzy podstawowe grupy:

Zasoby przyrodnicze i historyczne

- Park krajobrazowy w zespole dworsko-folwarcznym
- pomnik przyrody - lipa drobnolistna "Anielka",
- pozostałości zespołu folwarcznego,
- dawny budynek szkoły.

Zasoby infrastruktury technicznej

- sieć dróg powiatowych w dobrym stanie technicznym,
- przystanki autobusowe,
- sieć wodociągowa,

Zasoby infrastruktury i kapitału społecznego

- wyremontowana świetlica wiejska, w której mogą się spotykać mieszkańcy,
- przebieg trasy Rodzinnego Rajdu Rowerowego.

3. Ocena mocnych i słabych stron

W etapie diagnostycznym poprzedzającym określenie celów i zadań bardzo pomocną i często stosowaną metodą pozyskiwania danych i lepszego poznania jednostki jest analiza SWOT. Jej nazwa stanowi akronim angielskich słów:

- **S**trengths (mocne strony),
- **W**eaknesses (słabe strony),
- **O**pportunities (szanse),
- **T**hreats (zagrożenia).

Tab. 3 Schemat analizy SWOT.

		charakter oddziaływania czynnika	
		pozytywny	negatywny
niskie występowanie	wewnętrzne	S silne strony	W słabe strony
	zewnętrzne	O szanse	T zagrożenia

Źródło: „Planowanie strategiczne. Poradnik dla pracowników administracji publicznej”.

Czynniki wewnętrzne ze względu na ich charakter oddziaływania dzielimy na:

- mocne strony, czyli atuty (czynniki wewnętrzne pozytywne) miejscowości to zjawisko bądź zasoby pozytywne z punktu widzenia możliwości kształtowania rozwoju jednostki, na które bezpośredni wpływ ma sama gmina (mieszkańcy, instytucje, władze samorządowe);
- słabe strony (czynniki wewnętrzne negatywne) to zjawisko bądź deficyty ograniczające możliwości rozwoju sołectwa, na które bezpośredni wpływ ma sama jednostka.

Podobnego podziału dokonać można analizując potencjalny wpływ czynników zewnętrznych. Szanse (czynniki zewnętrzne pozytywne) to zjawiska i tendencje występujące w otoczeniu, które odpowiednio wykorzystane staną się impulsem do rozwoju oraz osłabiają zagrożenia. Zagrożenia (czynniki zewnętrzne negatywne) – to

wszystkie czynniki zewnętrzne, które postrzegamy jako bariery rozwoju jednostki, utrudnienia, dodatkowe koszty działania. O ile możliwość kreowania mocnych stron i niwelowania jest w zasięgu naszych możliwości – możemy podejmować określone decyzje, o tyle zarówno na szanse jak i zagrożenia nie mamy wpływu. Występują one w otoczeniu i na ich występowanie mają wpływ inne podmioty. Możemy je jednak wykorzystywać i dostosowywać się.

W efekcie prac przeprowadzonych w trakcie warsztatów z mieszkańcami i liderami lokalnymi otrzymano cztery listy: silnych stron sołectwa (takich, które należy wzmacniać), słabych stron (takich, które trzeba niwelować), szans (tych, które należy wykorzystywać) oraz zagrożeń (tych, których należy unikać).

Analiza SWOT dla sołectwa Stanisławowo:

Mocne strony

- zespół parkowo-pałacowy,
- sieć wodociągowa,
- drogi w dobrym stanie technicznym,
- wyremontowana świetlica wiejska,
- oddalenie od większych miejscowości.

Słabe strony

- zły stan techniczny dworu,
- brak parkingu przy świetlicy wiejskiej,
- brak boiska,
- brak chodnika na drogach, zwłaszcza w centrum wsi i wzdłuż drogi prowadzącej w kierunku Grzybowa,
- zły stan techniczny drogi powiatowej Grzybowo - Stanisławowo,
- brak sieci kanalizacyjnej,
- nieoczyszczone rowy melioracyjne,
- sieć wodociągowa zbudowana z urządzeń zawierających azbest,
- brak podłączenia do sieci gazowej,
- spadająca liczba mieszkańców.

Szanse

- środki finansowe w nowej perspektywie unijnej, możliwe do wykorzystania na poprawę infrastruktury technicznej (zwłaszcza dostępność środków Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich),

- środki finansowe dla rozwoju rolnictwa,
- fundusz sołecki,
- wykorzystanie świetlicy wiejskiej w celach komercyjnych,
- budowa szkoły społecznej w Grzybowie (łatwiejszy dojazd dzieci do szkoły - mniejsza odległość),
- trasy rowerowe śladami dworów powiatu wrzesińskiego.

Zagrożenia

- zbyt małe środki finansowe w stosunku do potrzeb zwłaszcza w zakresie infrastruktury,
- słaba promocja regionu,
- spora odległość od Wrześni,
- słabe połączenia komunikacją zbiorową z większymi miejscowościami
- zmniejszająca się liczba mieszkańców.

4. Planowane zadania inwestycyjne i przedsięwzięcia angażujące społeczność lokalną

W celu osiągnięcia wymiernych efektów oraz przyspieszenia tempa przekształceń proponuje się następujące **kierunki rozwoju**:

POPRAWA WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH

Największym problemem wsi Stanisławowo jest brak podłączenia do sieci kanalizacyjnej. W związku z tym Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o. we Wrześni powinno pozyskać fundusze unijne na przeprowadzenie inwestycji związanych z budową sieci i podłączeniem do niej mieszkańców. Mieszkańcy dostrzegają również potrzebę budowy chodników, przede wszystkim w centralnej części wioski i wzdłuż drogi w kierunku Grzybowa. Ponadto na terenie wsi znajdują się 2 przystanki autobusowe z wiatami, jednak wymagają one naprawy bądź zbudowania nowych wiat. Ponadto Stanisławowo mogłoby stać się miejscowością położoną na trasie szlaku rowerowego, prowadzącego po terenie powiatu wrzesińskiego przez miejscowości, w których znajdują się zespoły dworskie.

POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW PRZEZ DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I DBAŁOŚĆ O INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ

Mieszkańcy mogą korzystać ze świetlicy wiejskiej, znajdującej się w budynku dawnej szkoły. Jednak liczba mieszkańców stale maleje, warto więc zainwestować w działania/imprezy integracyjne, które jednocześnie mogłyby zachęcić innych do przeprowadzenia się do Stanisławowa. Dzieci ze wsi są dowożone autobusami do szkoły w Otocznej, jednak rodzicom zależy na uzbieraniu środków finansowych pozwalających na rozbudowę szkoły społecznej w Grzybowie, co ułatwiłoby dojazdy dzieci na zajęcia lekcyjne.

5. Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Tab. 4 Harmonogram realizacji zadań inwestycyjnych

Zadanie	Opis przedsięwzięcia	Szacunkowy koszt inwestycji	Termin realizacji	Planowane źródła finansowania
POPRAWA WARUNKÓW INFRASTRUKTURALNYCH				
Budowa sieci kanalizacyjnej	Budowa i podłączenie mieszkańców Stanisławowa do sieci kanalizacyjnej - Przedsiębiorstwo Wodociągów i Kanalizacji Sp. z o.o.	2 000 000 zł	2015-2021	Środki unijne, środki własne gminy
Oczyszczenie przydrożnych rowów	Wykonanie prac niezbędnych w celu zwiększenia drożności przydrożnych rowów	200 000 zł	2015	środki własne gminy
Remont drogi Stanisławowo-Wódki	Remont powinien objąć przede wszystkim wymianę nawierzchni	1 500 000 zł	2015-2016	Środki unijne, środki własne gminy
Budowa chodnika	Niezbędna jest ona w centralnej części wsi oraz wzdłuż odcinka drogi prowadzącej do Grzybowa	200 000 zł	2016-2021	Środki unijne, środki własne gminy
Utwardzenie terenu przed świetlicą wiejską	Budynek świetlicy został wyremontowany kilka lat temu i doskonale wypełnia swoje funkcje. Niezbędne jest utwardzenie terenu przed	100 000 zł	2016	środki własne gminy

	świetlicą, aby ułatwić parkowanie mieszkańcom.			
Wytyczenie szlaku rowerowego	Ze względu na dobry stan dróg w Stanisławowie, może się ono stać "przystankiem" na trasie rowerowej prowadzącej śladami zespołów dworskich powiatu wrzesińskiego.	30 000 zł	2016	środki własne gminy
POPRAWA JAKOŚCI ŻYCIA MIESZKAŃCÓW PRZEZ DZIAŁANIA AKTYWIZACYJNE I DBAŁOŚĆ O INFRASTRUKTURĘ SPOŁECZNĄ				
Organizacja festynów dla mieszkańców (np. dzień dziecka, dzień matki)	Przedsięwzięcia tego rodzaju pozwolą mieszkańcom poznać się oraz zintegrować.	20 000 zł	2015+	środki gminne

Źródło: opracowanie na podstawie wniosków inwestycyjnych

Spis rycin

Przewodniczący Rady Miejskiej we Wrześni

/-/Waldemar Grześkowiak

Spis tabel